

Nieuws vanuit de Inspectie

Afstand?

Ik ben de afgelopen maanden bij diverse bijeenkomsten van JGZ-medewerkers geweest. Het viel me op dat ik op die bijeenkomsten veel minder managers tegenkwam als vroeger. Tevens heb ik de afgelopen tijd de nodige bijeenkomsten met managers gehad. Als het goed is moet bij beide typen bijeenkomsten toch ongeveer dezelfde boodschap klinken. Maar het is zorgwekkend hoe groot de afstand is tussen de verhalen die ik op beide typen bijeenkomsten te horen krijg (naast gelukkig ook vaak dezelfde verhalen over bevlogenheid voor de jeugdgezondheidszorg). Bij de werknemers klinkt veel wantrouwen richting de intenties van de managers door, maar ook weinig vertrouwen in de capaciteiten van het management om bij de gemeenten en landelijke overheid voor elkaar te krijgen wat nodig is voor de kinderen in ons land. Nog al eens hoor ik dat managers zich voor het karretje van de gemeente laten spannen. Volgens de werknemers slikken de managers ongehoorde bezuinigingsstellingen voor zoete koek en lijken die zelfs enthousiast uit te willen voeren. Als ik dan vraag of ze daar ook over in gesprek gaan met hun leidinggevendenden, of ze met alternatieven komen, of ze aan het management goed en helder uitleggen wat de bodem is onder de jeugdgezondheidszorg, of ze weten wat de kosten en opbrengsten van hun werk zijn en van eventuele extra activiteiten in het kader van het maatwerk, dan blijft het meestal stil of krijg ik te horen dat ze dat een

taak van anderen vinden, bijvoorbeeld van de Inspectie. Bij de managers hoor ik daarentegen vooral veel geklaag over aan de ene kant de gemeenten die weinig oog hebben voor de publieke gezondheid, zeker als die over preventie gaat of over (gemeente)grensoverschrijdende zorg. Maar ook klagen zij over die eigenwijze JGZ-medewerkers die maar onnodige en onzinnige gouden bergen willen in hun richtlijnen. Als ik dan aan hen vraag of ze daarover ook met hun werknemers in gesprek gaan, dan krijg ik nog weleens te horen dat die toch niet willen luisteren of, nog erger, niet snappen waar het over gaat. Als management en werkvloer zo'n afstand tot elkaar hebben en meer tegen dan met elkaar werken, dan zie ik het somber in voor de jeugdgezondheidszorg in de huidige roerige tijden. Hetzelfde geldt overigens voor de afstand tussen jeugdgezondheidszorg en andere sectoren van de (publieke) gezondheid, de jeugdzorg of overige zorg voor jeugdigen, of tussen jeugdgezondheidszorg en gemeente, beleid of politiek. Op een managementcursus heb ik ooit geleerd dat de kans op succesvolle samenwerking tussen twee personen afneemt met het kwadraat van de afstand tussen hen. Dat betekent dat je moet zorgen dat de afstand regelmatig minder dan 30 meter is. Het koffietapparaat is daarmee van essentieel belang in en tussen organisaties. Iets wat veel kostenbewuste facilitair managers nog weleens dreigen te vergeten.

De afstand tussen mensen neemt gevoelsmatig snel toe. Ik merk dat zelf ook. Sinds ik bij de Inspectie werk, loopt een aantal JGZ-medewerkers met een boog om mij heen of durven mij niet aan te spreken. En als ik dan eens wél met hen in gesprek kom, merk ik dat zij zich niet op hun gemak voelen. Daar ben ik natuurlijk zelf mede veroorzaker van. Als uitvoerend jeugdarts stapte ik op iedereen af, had overal een mening over en die ventileerde ik graag. Die mening heb ik nog steeds, maar mijn huidige rol dwingt mij regelmatig om die niet altijd en overal te ventileren en ik stap ook niet meer zomaar op elke uitvoerend medewerker af. Het is nu aan jullie om meningen te ventileren. Laat je zien en laat je horen, maar wel opbouwend en constructief. Ter geruststelling van alle JGZ-medewerkers kan ik overigens melden: ik bijt nog steeds niet, ben niet besmettelijk (hooguit aansteekelijk bevlogen) en je kunt nog steeds een goed of vrolijk gesprek met mij hebben. Met deze column hoop ik de afstand tussen jullie en mij weer wat verkleind te hebben. In ieder geval op dit moment tot een afstand van gemiddeld 30 centimeter.

*dr. F.J.M. van Leerdam
Coördinerend specialistisch senior
inspecteur jeugd en kindermishandeling*

Deze rubriek is geplaatst onder verantwoordelijkheid van de Inspectie.